

שמעון בוזגלו

אָרם

שירים 1995–1998

הוצאת הקיבוץ המאוחד
קרן יהושע רבינוביץ לאמנויות תל-אביב

שיר אהבה לספרים עם כריכה קשה

זה שיר אהבה לספרים
עם כריכה קשה
וסימניות ממשי אדם.
סערות הלב נמרחו לאותיות,
אהובה הפכה לדרך,
עץ לפסקה.
כריכה מעור עבה
ובמרכזה פתוח נחשת של פברואר,
על התתום:
האחים לימבורג.

שיר אהבה אני שר
לספרים עם כריכה קשה
אשר מרב הכבד דחסו אהבתנו
לתנועת סתרים: כתב!
לא יאמן איך נעה היד לעשות מאשרנו
מלים מלים שמחה שמחה אהבה זהו
שיר אהבה לספרים עם כריכה קשה,
רצועות של עור סוגרות עליהם
ולפעמים ישנו מנעול קטן.

בְּמִישׁוֹרִים שֶׁל חֲסִילָאָה,
לִפְנֵי שִׁיפָאוֹ לְצוֹר עַל טְרוּיָאָה,
נִשְׁעֲנוּ לוֹחָמֵי אַכִּילֵס עַל חֲרְבוֹתֵיהֶם
מִהֲרָהִימִים בְּדַבְּרֵי הָעוֹר הַזָּקֵן
אֲשֶׁר עָבַר לִיד הַמַּחֲנֶה בַּשָּׁעוֹת הַצְהָרִים.
מִיִּשְׁהוֹ אָמַר שְׁלֹאִישׁ קוֹרָאִים הוֹמֶרוֹס.
רוּחַ עָרַב נִשְׁכָּה,
מְגַלְגֶּלֶת שִׁיחֵי רֶתֶם עַל מְגִיָּהֶם.
זְפִירוֹס*, אֲנִי, עוֹד לֹא נוֹלָד.

כְּשֶׁאַתְּ הַשְׁמַשׁ מְכַבִּים אֱלִים בְּלִי שֵׁם,
כֵּךְ, נוֹשָׁפִים וְזֶהוּ.

וְהִירַח בְּקוֹל הַזֵּי מְכַרִּיז עַל מְרַכְּלָתוֹ:
לֵילָה,

מִי רוֹצֶה לֵילָה?

חֲלֹמוֹ הַטְרוּיָאָנִים כִּי הֵם מִתְרוֹמָמִים
מֵעַל מִצֵּעַ שֶׁל אֶפֶר דָּק.

רֵיחַ שְׂרָפָה עֲדִין בָּא
מִן הַקִּירוֹת הַשְּׁחֹרִים

וּמְגוּפָם הַחֲרוּף –

מִבְּעַד לִפְתָּח לֹא מְסַבֵּר בַּחוּמַת עִירָם, יֵצְאוּ.
הִירַח הַשְׁתַּתַּק וּבְמֶרְחָב הַחֲשׁוּף

שֶׁבִין הָעִיר לָקוֹ הַחוּף

הִלְכוּ תְּפוּסִים בְּמַחֲשָׁבוֹת,

צִלְלֵיהֶם כְּמוֹ עֲטֻלָּפִים גְּדוּלִים

נִתְּלוּ עַל הַחוּמָה.

בְּבִקְרָה, כְּשֶׁהִתְעוֹרְרוּ,

פָּנוּ בְּלִי תִהְיוֹת אֶל הַכֶּכֶר הַמְּרַכְּזִית.

וְשֵׁם, עַל הַבְּמָה,

עָמַד כָּכֵר הַקָּטוֹר וּפָנָיו חוֹרוֹת.

אֵין צֶרֶךְ לַהֲסַבִּיר, אָמְרוּ הַטְרוּיָאָנִים

למיגל אינדוריאן, הזוכה בפעם החמישית ברציפות
ב־Tour de France

"לכי עכשו אכו
לביתה שחר הקירות של פרספונה
ושאי לאביו את החדשות הנפלאות.
ברכי במבטך את קליאוךאמוס וספרי לו:
בעמקי פיסה המפרסמים
בנו עטר את שערו
בכנפי משחקים מהלים."

פינדארוס, סיום האודה האולימפית ה־14

1

לא דמך הבסקי, עקשותם של אבותיך ההרריים
וילדותך בגבה בו העננים ביום ראשון
רוכצים לנוח על כובעי הלכד ההולכים לכנסיה.
לא.

ולא לכך המפעם אטי והחלטי כצעידתם.
לא.

כשם שכך צצות מעצמות,
כמו איש אשר נגלה מעבר לפנה,
לפתע הן ישנן. וגם אתה מיגל.

מדוש על ההרים בקלילות ביונית

* מיגל אינדוריאן זכה ב־tour מ־1991 עד 1995. השיר נכתב ב־1995, זמן קצר לאחר זכייתו החמישית.

וְלִכְבוֹד הַנֶּצַח הַחֲמִישִׁי בְרָצִיפּוֹת,
 מִיָּגֶל, מִיִּשְׁהוּ מִצְּוֶה עָלֵי לְשִׁיר,
 וּבְאַמֶּת, בְּסוֹף הַשִּׁיר הַזֶּה תִּדַּע.
 שְׁמֶךָ נִחְרַט עֲכָשׁוּ בַּמַּסְלּוּלִים הַמְּשֻׁבָּרִים בְּדִלְפוּי,
 עַל הַבִּימוֹת הַסְּדוּקוֹת בְּאַלִּיס
 וְלֹא הִרְבֵּה שְׁמוֹת שֶׁם חֲרוּטִים:
 הֵינּוּ * וּמֶרְקֶס * וְאוֹלֵי עוֹד שֶׁם אוֹ שְׁנַיִם
 וְגַם אֵלִים שֶׁם וִיפִי מִנְתִּין.
 וּבִשְׁנֵה הַבָּאָה (אֶפְלוּ הַשׁוֹמֵר מִן הַכְּנִיסָה,
 אֶפְלוּ שְׁנֵי הָאֲתֻלָּטִים שֶׁכָּבַר אֶלְפִי שְׁנַיִם
 מִתְּגוֹשְׁשִׁים כַּחַתּוּלִּים מִיַּחְמִים
 עַל גֵּב הַכֹּד בַּמוֹסִיאוֹן הַבְּרִיטִי –
 עוֹצָרִים וּמִמְתִּינִים),
 וּבִשְׁנֵה הַבָּאָה אִם תִּנְצַח (וְעַל נֶצַח שֶׁשִּׁי
 לֹא שָׁמַע גַּם הַטּוֹרְסוֹ שֶׁל אֶפּוֹלוֹן)
 אִזּוּ פֶּרֶסְפוֹנָה בְּעֶצְמָהּ תִּפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת
 בְּבִיתָהּ שֶׁחֵר הַקִּירוֹת
 וּמִשָּׁם, מִן הַמָּקוֹם שֶׁאֵין מִמֶּנּוּ חֲזָרָה,
 יֵצֵא פִּינְדָּאוֹס
 (עוֹצֵר בְּעֶצְמוֹ מִלְּרוּץ אֵלֶיךָ)

* ברנארד הינו ואדי מרקס היו רוכבי אופניים שזכו גם הם חמש פעמים
 ברציפות ב־"Tour".

פְּנֵי כָלֶם הָיוּ מְאֻשְׁרִים
בְּיוֹם הָאֲרוּסִין שְׁלִי.
כְּרִסִּי אָבִי וְהַנְחָתוֹם
הִתְחַכְּכוּ וְנִצְתּוּ
(אַחֲרַת אֵיךְ נָתַן לְהַסְבִּיר
מִדּוּעַ דִּלְקוֹ פָּנֵיהֶם
בְּאֵשׁ שְׂמֵחָה כְּזוֹ ? !)
וְאִמִּי הִתְרוֹצְצָה עִם הַמְּבֹשְׁלוֹת
וְהִזְעִיפָה פָּנִים וְצַחֲקָה
הִזְעִיפָה פָּנִים וְצַחֲקָה
עַד שֶׁנִּפְרְצוּ דִלְתוֹת הַבַּיִת
וְסוּגְרֵי הַחֲלוֹנוֹת נִקְרְעוּ בְּעֶצְמָה
מִרַעְשָׁם הַנּוֹרָא שֶׁל כָּל פַּעֲמוֹנֵי הַכְּנָסִיּוֹת בְּעִיר
צְעִיף שָׁחַר הוּטַל עַל הַחוֹמָה וְכָל הָאֲנָשִׁים בּוֹכִים
הַמֶּלֶךְ גִּ'וֹן בְּלִי פֶחַד מֵת

פְּנֵי כָלֶם הָיוּ מְאֻשְׁרִים
בְּיוֹם הָאֲרוּסִין שְׁלִי.
וּבְלִילָה
בְּבֵית הָאֱלֹהִים
עִם כָּל הַקְּהֵלָה
כָּרַעְתִּי עַל בְּרָכִים
וְקִפּוּאָה כְּמוֹ הַרְצָפָה
אִמְרָתִי תִפְלָה עַל הַמֶּת

בַּחֶרֶף נִפְרָדְנוּ, עֲכָשׁוּ סוֹף הַקִּיץ
וְהַחֲלוּמוֹת נַעֲשִׂים יוֹתֵר תְּכּוּפִים,
יוֹתֵר מוֹחֲשִׁיִּים.
אֵין אֲנִי שׂוֹאֵל
מִדּוּעַ כָּל חֲלוּמוֹתַי מְצִירִים מִמֶּךָ,
אֵיךְ מְגוּפֵי פוֹרְחִים הֵמוֹן שִׁפְתֵּי.
אֶתְמוֹל, אַגֵּב, עֲבַרְתִּי בְּעֶמֶק מְגֵדוֹ.
זוֹכֶרֶת? עֶמֶק מְגֵדוֹ

לחגית

הָעֵט יִשְׁמַט אֶת כָּל אֲצַבְעוֹתַי,
סְבוּרָנִי

(אך את המחשב אני אסגר)
אחר, אם היא בִּרְכָה לְמַרְגְּלוֹת בֵּיתִי,
אֲדַמָּה שְׁאֵנִי אֶלּוֹף אוֹלִימְפִי
וּמֵן הַחֲלוֹן, בְּנִתּוֹר חוֹלְמָנִי –
אֶקְפֹּץ.

אֶךְ אִם הִיא יָם, הִיא אִם הִיא יָם
אֲשֶׁב עַל הַמִּרְפֶּסֶת, יֵשׁ זֶמֶן,
וּבְחֶם הַיּוֹם אֶקַּטֵּף מַעֲצָמֵי עֲנָבִים.
בְּעֶרֶב, כְּשִׁיתֵּר קָרִיר, אֲצֹא,
אֲנִיחַ מִגֶּבֶת עַל הַחוֹל
וְאֶתִּישֵׁב סְמוּךְ, מִמֶּשׁ סְמוּךְ אֵלֶיהָ.
וְכִמוּ מֵאוֹזְנִים,

הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁקַע וּמַחְשְׁבוֹתַי יִתְרוֹמְמוּ
וְעוֹד תִּשְׁקַע וְעוֹד יִתְרוֹמְמוּ
וְקִצּוֹת אֲצַבְעוֹתֶיהָ הַלְכָּנוֹת
אֵט וּבְהִתְמַדָּה, לְתוֹךְ הַחוֹל הַרָךְ
תִּקְבְּרָנָה אֶת כַּפּוֹת רַגְלֵי.

אני מְנַקֵּה אֶת חִלּוֹן הַחֹזֶה שְׁלִי,
אוֹמֵר: בּוֹאִי לְרֹאוֹת,
רוֹאֶה?
אני מְנִיחַ אֶת עֵינִי
עַל שֻׁלְחַן הַמִּטְבָּח
וּפּוֹרֵס אוֹתָהּ בְּדִיקְנוֹת לְשֵׁנֵי חֲצָאִים,
אוֹמֵר: בּוֹאִי לְרֹאוֹת,
רוֹאֶה?
וְהֵרָאשׁ וְהֵצִנָּאר וְהִזִּין וְהִרְגִּילִים,
רוֹאֶה?
אֱלֹהִים, אֲנִי רוֹכֶנֶת אֹתוֹ
צָמוּד צָמוּד
לְרֹאוֹת כָּל דָּבָר
וְרִיחוֹ וְחֲמוֹ וְקוֹלוֹ הָאֶרֶץ
(וְחִלְצַת הַפְּלָאגֵל הַטֶּפֶשִׁית שְׁלוֹ) YOW -
הוא אוֹהֵב אוֹתִי.

א

כָּבֹר כְּמֵה יָמִים אֲנִי חוֹשֵׁב עַל שִׁיר אֶהְבֶּה
הַמִּפְזָר כְּמוֹ פְּזוֹן צִלְלֵי שֶׁמֶשׁ עַל בְּצֵה –
אִירוֹסִים שְׁטִים בָּהּ וְאִשָּׁה גִ'ינְגִ'יט.
שְׁעָרָה וְהַעֲלִים פְּרוֹשִׁים עַל הַמַּיִם, לָהֶם,
אֲמַרְתִּי כָּבֹר,
קוֹרְאִים אִירוֹסִים,
לָהּ, אֲנִי חוֹשֵׁב, אוֹפְלִיָּה.
קִשָּׁה לְהַכְחִישׁ שֶׁהִתְמוֹנָה הָזוּ,
אֵינִי זוֹכֵר מִי צִיר אוֹתָהּ,
הִיא שִׁיר אֶהְבֶּה, שִׁיר אֶהְבֶּה מִשְׁכֶּשֶׁךְ, בְּלִי סוֹף,
לְמִרוֹת שֶׁהִיא, אוֹפְלִיָּה,
הָאִשָּׁה שֶׁשְׁעָרָה הָאֲדָמוֹנִי, כָּבֹר אֲמַרְתִּי,
פְּרוֹשׁ עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
לְמִרוֹת שֶׁהִיא, לוֹמֵר בְּפִשְׁטוֹת, מֵתָה.

כָּל כֶּף הִרְבֵּה דְבָרִים מְפָרִידִים בֵּינָךְ וּבֵינִי –
הַעֲבוּדָה שְׁלִי, לְמַשָּׁל. לְמַשָּׁל,
וְהַדְּבָרִים שֶׁאֲנִי אוֹהֵב.
עֲתִים הֵם נִדְמִים לִי
as the middle voice בְּתַחֲבִיר,
לְדַגְמָה:

אֲנִי מְשַׁחֲרֵר – אֶקְטִיבִּי
אֲנִי מְשַׁחֲרֵר – פְּסִיבִּי
אֲנִי מְשַׁחֲרֵר לְעֶצְמִי, כְּלוּמָר, פֹּדָה – middle.
וְכָל זֶה בְּשִׁבְלִי לֹמֵר שֶׁאֲנִי מוֹצֵא אֶת עֶצְמִי
מְטִיחַ לֹלָא לְאוֹת אֶת הַבָּאָר שְׁלִי
כְּדֵי שְׁאֵת, מִים שְׁלִי,
תִּאֲגִרִי בְּקִלּוֹת אֶת עֶצְמִי.

יהיו קולות של מים. וצפרדעים,
 גם הן יקרקרו. צליל נפילת חפץ על המים.
 אולי שסק בשל.
 כן, כבד קרוב לסוף האביב
 ואדוות זעירות נתכות בצדי הבאר.
 יתוש מת נותר על גדיל ברזל
 הפורץ מן הבטון
 ואט אט מצלילות החרף ועליותו
 צומחת ירקת הקיץ.

חַיִּים מְשָׁנִים מֵאֵז שֶׁנִּפְרְדָּנוּ –
 כְּמוֹ לַחַיּוֹת כָּל הַזְּמַן בְּמָבֹא.
 בְּאוֹכְרִטוֹרָה.
 בְּפֶרֶוֹלֹג שְׂמִסְתִּים
 וְאֵף אֶחָד לֹא יוֹצֵא מֵאַחֲרֵי הַקְּלָעִים.
 וְכִמָּה שְׁאֵנִי מְגֵרֵד בְּרֹאשׁ
 וּמִתְבּוֹנֵן בְּקֶהֱל
 וְהִקְהֵל מִתְבּוֹנֵן בִּי,
 כְּמָה שְׁכָל זֶה,
 אֵף אֶחָד לֹא יוֹצֵא מֵאַחֲרֵי הַקְּלָעִים.

הערת שוליים לפתיחה של המזמור האולימפי השביעי

"As a man takes in his rich hand a bowl
Bubbling inside with the wine's dew,
And shall give it
To his daughter's young bridegroom to pledge him
From one home to another,
- All of gold, crown of possessions,
Joy of the revel, - and honors his bridal,
And makes him to be envied before his dear ones
For his wedding in which two hearts are one,

So I Too..."

פינרארוס, שורות הפתיחה מן המזמור האולימפי השביעי
C.M. Bowra - תרגום מיוונית

גִּבְיֵעַ הַזֶּהָב - עֵת מַעְבֵּר מִיָּד לְיָד
וּבְתוֹכוֹ, סָמוּק, רוֹעֵד טַל הָעֵנָב.
יְמֵי מֵאֲמָץ אַרְכִּים לְמִנְצָח וּבְתוֹךְ הָאוֹטוֹ, בְּחֶרֶף,
כְּשֶׁהָאֲדִים נֶאֱחָזִים בְּחִלּוֹן כְּאֶצְבָּעוֹת טוֹבֵעַ -
אֵט נִשְׁמָטוֹת לְקֶרְקָעִית.
וְהִנֵּה אֵתָּה עַל אֲנִיָּה בַתְּעֹלֶת לַה־מֵאֲנֶשׁ
שֶׁבְּכַפִּיתִיּוֹת מִמִּשְׁשֵׁת אֶת עֲצָמָה,
מִטְלִטֶלֶת לְרֹאוֹת אִם הִיא אוֹ עֶרְפֶּל חֹר,
לֵלָא לְאוֹת, בְּרֹעֵד לֵב, צוֹפֶרֶת.
(אִי שֵׁם יוֹשֵׁב לוֹ שָׁחַר, בְּפָנִים תְּמָהוֹת מִבֵּית בָּה)

ובמקום אחר פנים אחרות
 מתחדרות מן הזעה הגולפת אותן
 (והאניה נשברה וכמו אישוניו –
 מתרחב הנפט על המים) עכשו הגביע אצלו.
 אחוז בין שתי כפות ידיו
 ומתרומם אל פיו.
 וכל בית אביו
 תפוסו נשימה מביטים במרחק
 ש כמו דג חלקלק
 מתפתל, לרגע מתחמק, ונמחץ
 בין העטרת המזהבת
 עד שפתותיו היבשות

בַּתְּחִלָּה רָצָה הַמֶּלֶךְ כְּסָרְפָס לְנַצַּח אֶת הַיּוֹנִים -
הוא צוה להניח את כסאו על הצוק
כְּדִי לְהִתְבּוֹנֵן לְמַטָּה עַל הַקֶּרֶב הַיָּמִי.
כְּקִשְׁת סְקִיתִית נִמְתָּחו סְבִיבו הַשָּׂרִים
וּבִמְתִּיחוֹת, כְּמוֹ הַמֵּיתָר, דִּבְרוּ עַל נִצְחוֹן
אֲשֶׁר עוֹמֵד לְהִתְחַלֵּל.
מִפְּעַם לְפַעַם הָיוּ מְבִיאִים חֵיל יוֹנֵי שְׁנַת־פֶּס
וּלְפָנָי שְׁמִשְׁלִיכִים אֶת גּוֹפְתּוֹ מִן הַצּוֹק
סוֹחֲטִים מִבֵּין אֲבְנֵי רַחִים
אֶת כָּל הַמְּלִים שֶׁנֶּעְצְרוּ אִי פַעַם בְּמַחוֹ.
הִנֵּה, עֹכְשׁוֹ מוֹכָא בּוֹגֵד.
הַמֶּלֶךְ מְבִיט בְּאִישׁ הַכּוֹרֵעַ,
בְּעֵינָיו הָעֻלּוּבוֹת וּבִתְאוֹת הַבָּצֵעַ
הַמְּכַשְׁשֶׁת אֶת חֲנוּכֵי אֲזִיזוֹ,
הַמֶּלֶךְ מְבִיט בְּאִישׁ הַכּוֹרֵעַ
אֵן הַכָּחַל הָעֵצוֹם שֶׁל הַיָּם הָאֲגָאִי
אֲשֶׁר מַגְבֶּה זֶה כְּמוֹ רִצְפַת חֹדֶר יְלָדוֹת
אֹז כְּשֶׁעֲבָדִים שֶׁמָּשׂוּ לוֹ כְּלֵי מִשְׁחָק
וְאַתֶּם כָּלְכֶם תִּנְסוּ לְתַפֵּס אוֹתִי
וְאֲנִי לְבָדִי אֲכַרִּיעַ אֶתְכֶם
אֲנִי לְבָדִי אֲנִיחַ אֶת הָעַל עַל צִוְּאָרְכֶם
וְתִלְכוּ כְּמוֹ חֲרָסִים עַל הַגִּבְעוֹת הַשְּׁקֵטוֹת
מוֹשְׁכִים אֶת הָעֵגְלָה הַגְּדוֹלָה וְאוֹתִי.
וְהֵם יִרְדּוּ אַחֲרָיו בֵּין חֲדָרֵי הָאֲרָמוֹן

* הקרב הימי המפורסם בו נחלו הפרסים מפלה ניצחת מידי היוונים.

אך הוא שְׁנֹלֵד שֵׁם הַטָּעָה אֶת כָּל־
וּתְפָסָם וְהֵנִיחַ אֶת הָעֵל עַל צִוְּאָרָם
וּמִלְּפָנִים כִּרְכַּשׁ גֹּזֵם הַגְּדוֹל וְהַחוּס
כְּשֶׁצָּעְדוּ כְּמוֹ חֲרָסִים אֶל הַגְּבָעוֹת הַשְּׁקֵטוֹת.
וְאַחֵר כֵּךְ הַשְּׁפָחוֹת פָּתְחוּ אֶת הַחֲלוֹנוֹת
וְרוּחַ מְשַׁעֲמָמֶת הִפְכָּה וְהִפְכָּה בּוֹ
עַד שֶׁכָּבַשׁ מָה שֶׁלֹּא כָּבָשׁוּ עוֹד לְפָנָיו.
וְעַם פְּסִילֵי חֲמֵר הִכָּה וְחָבַט וְחָבַט וְהִכָּה
לוֹ הָיָה נָתַן לְמִשְׁךְ כְּמוֹ מִפָּה
אֶת הַכַּחַל הַזֶּה
וְאֵת כָּל הָאֲנִיּוֹת לְהוֹתִיר עַל הַשְּׁלַחַן
כְּפִרוּרִים לְאַחֵר הַסְּעוּדָה
הָיִיתִי מְנַגֵּב אֶת הַפֶּה, חוֹשֵׁב הַמֶּלֶךְ כְּסֹרֶכֶסֶס,
וְהָיִיתִי קֵם, כְּמוֹ עֹכָשׁ, מִן הַשְּׁלַחַן הַזֶּה.

מִדִּיאָה רוֹאֵה אֶת יֶאֱסוֹן וְהָאֶרְגוֹנָאוּטִים
נוֹחִתִים בָּאֶרֶץ, בָּאֶרֶץ קוֹלְכִים

"ובעוד יאסון תוהה כיצד ירתום את השוורים, הרתה מדיאה
אהבה אליו. היתה היא מכשפה, בתו של אֵיאֶטס מלך קולכים
ואידיאֵיָה בת אוקיאנוס."

אפולודורוס, "הספריה", 9, 23

שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת עַל לְחֵי הַצֶּפְרָדַע
כַּעֲת לְשׁוֹן בַּחוּץ
תְּלִישָׁה
צֶרְחָה
יִשְׁנָה עַל סִפְסָלִים צְבוּרִים
כָּל כֶּף הִרְבֵּה שָׁנִים
עַד שְׁמוּל הָאָח
בְּמוֹעֶדוֹן מְכַחֵחַ כִּיאוֹת
אִישׁ אֶחָד יִשְׁמַע וְיִרְעַד –
"Sir Dodgson, is everything alright?"
הִלְשׁוֹן נִבְחָשָׁה עִם גִּבְעוֹל רוֹזְמַרִין
וְאוֹתָהּ נִקְדָּה מִתְרִיסָה –
מִיָּחַד תּוֹפַחַת עוֹד וְעוֹד
מֵאִידֶךְ הַכָּחַל לֹא שׁוֹקֵעַ.
בְּזֶמֶן אַחֵר הִיָּתָה וְדֹאִי
רוֹקַחַת אֶמְנוֹת
מִפְּסִיכּוֹדְלִיָּה זֹ.
עֲכָשׁוּ, מִן הַגִּבְעָה הַמִּיעֶרֶת,

מתאר פְּנֵיהֶ הָרְחוֹק
 כְּצָרִיחַ טֶנֶק פּוֹנֶה אֵט אֵט
 וּבְצִדּוֹד מְרַעִישׁ בְּדִיוֹקוֹ
 נוֹעַל אֶת הַקֶּנֶה עַל הַסְפִּינָה
 שֶׁנִּחְתָּה עַל חוֹף הַיָּם,
 עַל הַגִּבְרִים אֲשֶׁר יוֹרְדִים מִסְפוֹנָה כְּמַחְרֹזַת,
 עַל הַמַּחְבֵּר שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן אוֹ אַחֲרוֹן
 אֲבָל אֵלֵּי, כָּל כֵּךְ יָפֵה.
 וְהוּא, הֵיא כָּבֵד רוֹאֶה הַכֹּל,
 יִהְיֶה חַיִּיהָ וְאַשְׁרָהּ.
 אֶתוֹ תַּפְלִיג לְאַרְץ רְחוֹקָה,
 אֶתוֹ תוֹלִיד אֶת יְלָדֶיהָ
 וּמִן הָאִישׁ הַזֶּה תִּשְׁלַךְ
 לְמַעַן אֲהוּבָה אַחֶרֶת
 בְּתַנוּעָה קִשְׁתִּית מְלָקָה רֹאשׁ שֶׁל יְנִשׁוּף
 וּבְחֻשָּׁה, שְׁנַיִם מְרֹאשׁ, אֶת נִקְמָתָהּ הָאִמָּה.

שיר אהבה לתקרה של חדרי

קִדִּי.

כְּמוֹ שֶׁאַתָּה,

אֵינְךָ זִקְּקָה לְצִיּוּרֵי קְדוּשִׁים.

שמעון המסכן

שמעון המסכן,
אתה יושב וקם ומחכה,
אתה קורא ומחכה,
אוכל ומחכה, אולי תסע?
לאן? תוהים קולות מאחריו.
אולי תקח אשה?
מציק! קובעים קולות מלפניו.
שמעון המסכן,
לא, אין לך דבר יותר טוב לעשות עכשו –
קח עט כאלו מיקרופון
ושיר אתו ת'שיר הזה
(אתה יודע, "שמעון המסכן" וכו')

שירים ששרה לי ליו על מלך אנגליה

מבוא

כֹּרֶעַת וְגִבִּי אֱלִיו,
מֶלֶךְ אֲנִגְלִיָּה אוֹבֵד בְּאַחֲרֵי:
נָצִיב הָאֵל,
שְׁלִיט עַל כָּל הַמוֹשְׁבוֹת,
מַצְבִּיא עֲלִיוֹן שֶׁל הַכַּחוֹת הַמְזִינִים
מִתְאַחֵד עִם נִתְיָנוּ!

לַמֶּלֶךְ גִּ'וֹרֵג' חֲזֶה שְׁעִיר
 וְתַחַת שֶׁל תִּינוֹק, יִדְעֶתָ?
 אֲנִי יוֹדֵעַת. וְגַם יוֹדֵעַת:
 נְשִׁיקָה אַחַת מִפִּי
 שָׁוָה לַגִּ'וֹרֵג' שְׁלִי יוֹתֵר
 מֵאַנְגֵּלִיָּה
 וְכָל הַמוֹשְׁבוֹת גַּם יַחַד.
 בְּחַיִּי, כֵּךְ הוּא אָמַר.

הַזֵּין שָׁלוֹ, אוֹה, הַזֵּין שָׁלוֹ.
מֶה, הָאֵם סִבְרַת שְׁאֲתָאֵר אֶת כֶּף יָדוֹ,
שְׁאֲסַפֵּר עַל בְּהוֹנוֹת רַגְלָיו?
אוֹה, הַזֵּין שָׁלוֹ –
מִפֶּת אֲנִגְלִיָּה מְשֻׁרְטָטָה
עַל הַזֵּין שָׁלוֹ.
וּכְמוֹרָה אֲנִי מַצְבִּיעָה
עִם הַלְשׁוֹן עַל הַמִּפָּה,
שׁוֹאֵלֶת: גִּ'וֹרֵג', מֶה כָּאן?
"מִנְצ'סְטֵר".
וְכָאן?
"הֶסְטִינְגְס".
וְהִלָּאָה וְהִלָּאָה.
וּכְשֶׁאֲנִי מְגִיעָה לְלוֹנְדוֹן,
תָּמִיד כְּשֶׁאֲנִי מְגִיעָה לְשֵׁם, שׁוֹאֵלֶת:
גִּ'וֹרֵג', וְכָאן?
"לוֹנְדוֹן לונְדוֹן לונְדוֹן

וְאָנֹכִי עוֹשִׂים כְּמוֹ שֶׁהָיָה קֶטֶן:
 הוּא מִתְחַבֵּא מִתַּחַת לְשִׁלְחָן
 וְאֲנִי מְקַצֵּפָה קֶרֶם שׁוֹקוֹלֵד.
 "לִיז, לִיז" הוּא לוֹחֵשׁ
 וְקוֹלוֹ כְּשֶׁל יֶלֶד.

אֲנִי מְבִיטָה סְבִיבִי כְּמִתְמַמֶּמֶת:
 מִי זֶה? מִי זֶה?
 "לִיז, זֶה אֲנִי."

הוּא נֶעְרֹן שׁוֹכֵב, הֵיכֵן אַתָּה?
 וּמִפְּשִׁילָה אֶת שְׁמִלְתִּי
 אֲנִי לוֹקֶקֶת מִן הַקֶּרֶם
 וְגִ'וֹרֵג' שְׁלִי, אוֹתִי.

מֶלֶךְ אֲנִגְלִיָּה, אֲנִי אוֹמֶרֶת לָךְ,
 דּוֹאֵג לְנִתְיָנִיו!

מוסיקה כזו מביאה בקר,
קרירות קלה.

הו -

וגם עיר גדולה.

כמה מרגשת

היא עיר גדולה בבקר.

בעקר

כשעומדים על גשר:

העיר טובה אז כמו כף-יד,

רכה כערפל.

ברגע הזה,

נדמה,

צריכה גוררת

לעבר מתחת,

היא תשוב ודאי עם אניה

אך זה יקרה בצ'הרים.

כל כך מתאים לצ'הרים,

אני סבור,

כל כך מתאים להם להיות

גוררת שגוררת אניה.

ואת זה, אגב,

הביאה המוסיקה.

ועכשו,

כי זו בעצם עיר שהייתי בה,

אֲנִי זֹכֵר,
לְעֵתִים קָרָא שֵׁם מֵאֵד
וְאָפְלוּ שְׁקִיץ,
הָרִי בְּבִקְרָא קָרִיר
וַיֵּשׁ לְהִתְעַטֵּף הֵיטֵב עִם הַמַּעִיל.
וּבְשָׁעָה שְׁנִשְׁעָנִים עַל מַעְקֵה הַגֶּשֶׁר
וּמְבִיטִים בְּמִצּוֹף הַמִּתְנַדֵּד
מִן הַשֶּׁבֶל שֶׁל הַגּוֹרֶרֶת
יֵשׁ, כִּי הוֹפְעֵת,
לְלַחֵץ חֶזֶק יוֹתֵר אֶת הַמַּעִיל לְגוֹף
וּלְקוּוֹת,
בְּגִלְלֵי הָרַעַשׁ הַנוֹצֵר פְּתָאוֹם בְּגוֹף,
שֶׁהַגּוֹרֶרֶת תִּצְפֹּר. אוֹ שֶׁהַבִּקְרָא יִסְתִּים.
אוֹ הַמוֹסִיקָה.

בימי הביניים רווחה האמונה כי בזמן שהאדם ישן יוצאת
נשמתו מגופו בדמות עכבר לבן. לפיכך, אין לעורר אדם
בחיפזון שמא לא יספיק העכבר לשוב אל הגוף.

כְּשֶׁהָאָדָם יֵשֵׁן קוֹרֵעַ אֶת קוֹרֵי הַשָּׁנָה
עֶכְבֵּר קָטָן וְלֵבָן.
הָעֶכְבֵּר, פְּלָאק, קוֹפֵץ עַל הַמָּטָה
וּמִתְנַעֵר וּמִתְבּוֹנֵן בַּחֹדֶר:
"זָוְעָה!", לוחֵשׁ הָעֶכְבֵּר.
חָרֵשׁ הוּא חוֹמֶק מִן הַבַּיִת
וַיּוֹרֵד בַּמַּדְרָגוֹת.
מִנְתָּר וּגּוֹלֵשׁ מִמַּדְרָגָה לַמַּדְרָגָה,
מִתְנַשֵּׂף וּבּוֹדֵק כְּמָה עוֹד נוֹתְרוֹ:
"זָוְעָה!", נֶאֱנַח הָעֶכְבֵּר.
מִחוּץ לַבֵּנִין מְשׁוֹטֵט הָעֶכְבֵּר,
תָּמָה עַל כָּל הַמִּרְאוֹת.
מֵעֵת לַעֵת מִבְּחִין בְּחֵתוּל וְהוֹפ –
הוּא מִתְחַפֵּשׂ לַפֶּרֶח.
בְּמַעְלָה הַכְּבִישׁ פּוֹגֵשׁ הָעֶכְבֵּר
בְּעוֹד עֶכְבָּרִים לְבָנִים וּקֻטָּנִים.
הֵם מְשׁוֹחָחִים,
מִתְעַנְּגִים עַל שִׁיחַם,
פֹּתַע מְשֹׁאֵית לְאֶסּוֹף אֲשָׁפָה
עוֹצֶרֶת לִידָם.
"בִּקְרִי!", הֵם צוֹרְחִים בְּכֹהֵלָה.
"זָוְעָה!", פּוֹלֵט הָעֶכְבֵּר.

שער השאול – בפעם השנייה: אורידיקה את אשר בלבה

הנחש לא היה מכיש אותי
אם היית באמת רוצה.
אכל אתה אינך
אלא כמו שאמרו
הנשים התראקיות
לפני שקרעו אותך
לגזרים:

”זמר אחד!”

הרי במקום להפליא הרים ועצים
יכלת במלים רכות
לפתות את הנחש מן הגן – וראה:
בצל הקיסוס המטפס היינו מהלכים,
אולי נעצרים ליד פרי תפוז
שרק הגן.
בערב, היית מניח שכמיה על כתפי, לוחש:
”קריר, נכנס לבית?”

אה, הזיות –

אני עכשו בין הצללים
בדיוק כמו שהייתי למעלה.
ואתה, ראשך כרות
ומנח על קרקעית הנָהר
ופיד, הם אומרים,
עדין ממשיך לזמר.
למי, אורפאוס,
למי הוא מזמר?

לו יִלְלֹתִי לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַמַּשָּׁאִית
הַעוֹבֶרֶת בְּכַבִּישׁ הָרְחוֹק שְׁבַע־מָק.
הֵייתִי מְתִישָׁב לִיד הַנֶּהָג
וּמִיד,
בְּלֹא לְהִבִּיט בּוֹ אֶפְלוּ,
הֵייתִי מִתְּוֹדָה,
כִּךְ סֶתֶם מִתְּוֹדָה
עַל דְּבָרִים שֶׁהָיוּ וּדְבָרִים שֶׁלֹּא,
אֶךְ מִכִּינוֹן שֶׁאֲנִי מְסַפֵּר לָךְ אוֹתָם -
אֲזֹ אוֹלִי בְּכָל זֹאת הֵם?
וְהֵינּוּ נוֹסְעִים שְׁעוֹת וַיָּמִים,
לֹא נַעֲצְרִים לְתַדְלוֹק אוֹ לְהַשְׁתִּין
וְכָל הַזְּמַן הַזֶּה
אֲנִי מְסַפֵּר לָךְ אוֹ שׁוֹתֵק,
כֵּן, שׁוֹתֵק,
הִנֵּה:

אָה, וּלְעֵתִים מִתְּפַעֵל מִן הַנוֹף.

וְגַם אֶתָּה, אֲנִי יוֹדֵעַ, רָצִיתָ לְסַפֵּר
וְאִם הֵייתָ לוֹקֵחַ אוֹתִי לְגִמְרִי אֵלֶיךָ
הֵייתִי מְקַשֵּׁב,
אֶךְ כְּשֶׁזֶּה כָּבֵר הַחַל לִקְרוֹת
עֲצָרוּ בְּצַד הַדֶּרֶךְ אֲנָשִׁים טוֹבִים

ומִיד פָּנוּ אוֹתִי
 וְטָפְלוּ בִּי
 אִיזוּ תְּקוּפָה בְּאִיזָה מְקוֹם. לֹא,
 לֹא הָיָה שָׁם רֶעֶשׂ שֶׁל מְשֹׁאִיזוֹת.
 עֲכָשׁוּ נוֹסְעִים וְאֲנִי שׁוֹב אֶתְךָ
 וְכָל הַזְּמַן הַזֶּה חֹשֶׁךְ בְּתָא שֶׁלֵּנוּ
 וְתִגִּיד -
 גַּם אֶתָּה מְרַגֵּשׁ שְׁעוֹד מִשְׁהוּ?
 נוֹסְעִים לֹלֵא הֶרֶף
 וְכָל הַזְּמַן הַזֶּה אֲנִי מְסַפֵּר לְךָ אוֹ שׁוֹתֵק.
 כֵּן, שׁוֹתֵק.
 הִנֵּה:

אָה, וּלְעֵתִים מִתְפַּעֵל מִן הַנוֹף

אוגוסטינוס – שלושה שירים

מסופר כי האשה המשרתת בבית אוגוסטינוס נכנסה לחדרו
ומצאה אותו רוכן מעל הספר ושפתיו נעות. שיכור, היא חשבה.

1. המשרתת מספרת להם

סִפְּרָה: הִיָּה שְׁעוֹן מַעַל הַסֵּפֶר
וּשְׁפָתָיו נָעוֹת.
רוֹכֶנֶת אֵלֵיהֶם הִיא לְחֹשֶׁה:
וְלֹא נוֹתֵר בְּבֵית יֵין.
הֵם נִדְּהָמוּ אוֹגוּסְטִינוּס מְשִׁכְרוּתָד,
לֹא צָפוּ לָכֶךָ. וּבַעֲצָם,
לֹא נָתַן שׁוּם רֶמֶז,
לֹא הָיָה סִמָּן.
אֵיךְ יָכְלוּ לְדַעַת
שְׂאֵתָה קוֹרֵא בְּשִׁקֵּט
וְרֶק שְׁפָתֶיךָ נָעוּ
כְּמִי שֶׁלֹּא מְרַגֵּל
לְמַעֲשֵׂה כָּזֶה ? !

הַתְּבוּנָן בְּנוֹ:

חֹל וְעָלִים הִתְעוֹפְפוּ וְהִתְפָּזְרוּ

בְּאֵלֵי מַסּוֹק חָג מַעְלִינוּ.

רְצִים כְּפוֹפִים בְּתוֹךְ כָּל זֶה

וְאוֹחֲזִים בְּכּוֹכַע שְׁלֹא יַעוּף

אֲנִי צוֹעֲקִים אֵלָיו:

רַק רָגַע אוֹגוּסְטִינוּס,

אֶל תֵּלֶךְ,

אִזּוֹ הָיָא אֲמָרָה, אִזּוֹ מָה ? !

אֵךְ הוּא עָלָה עַל הַמַּסּוֹק

וְנָעַלְם

הוֹ אוֹגוֹסְטִינוֹס –
 לֹא מַעַט פְּעָמִים
 בִּקְשָׁתִי
 שְׁיִהְיֶה הָעוֹלָם שְׂכוֹר,
 שְׁיִתְרוֹמֵם כָּאֵד
 וּבִתְנוּעָה מְגֵהֶקֶת
 יִגְהַר מַעְלֵי וַיִּנָּשֶׁק עַל מִצְחִי,
 אוֹמֵר: שִׁמְעוֹן, שִׁמְעוֹן שְׁלִי.
 לֹא מַעַט פְּעָמִים
 בִּקְשָׁתִי
 לְשִׁתּוֹת וְלִשְׂכַח אוֹתָךְ
 מִן הַדֶּלֶת בָּהּ יָצֵאת.
 לוֹקַחַת אֶת אֲצָבָעוֹתֶיךָ מִפְּנֵי,
 מְשַׁעֲרוֹת רֹאשִׁי.
 לוֹקַחַת אֶת הָאֲצָבָעוֹת
 שְׁלוֹחַשׁוֹת לִי:
 שִׁמְעוֹן, שִׁמְעוֹן שְׁלִי.
 הוֹ זְכוֹרוֹנוֹת, הַנִּיחוּ לְשִׁמְעוֹן.
 הוֹ אוֹגוֹסְטִינוֹס,
 תֵּן לָהֶם לִקְרֹא לְךָ שְׂכוֹר
 וְהַמֶּשֶׁךְ לְמַלְמֵל אֶת הַסֵּפֶר:
 הַמְּלִים, בֵּינָתִים,
 נוֹשְׁקוֹת לְשִׁפְתוֹתֵינוּ.

"עת נכנס לעיר העטורה צריחים גבוהים
משני צדיה מפרצים נאים, והכניסה צרה,
ואניות בטנוניות נגדרות אל החוף –
דע, לכל צות ספינה יש מסלול השקה."

אודיסאה 6, 262–265

לאחר שגִּרְרוּ אֶל הַחוֹף אֶת הָאֲנִיּוֹת הַשְּׁחֵרוֹת,
נָגְבוּ הַמִּלְחִים הַפַּאֲיָאִקִּים אֶת הַזֶּעָה מִמִּצְחָם –
צוֹפִים בִּילֵד הַמְּבִיט כֵּהֶם.
מִשֶּׁהוּ בְּלִבָּם יָדַע: רָגַע זֶה לֹא יֵאָכֵר.
"כִּמוּ צְלוּם", אָמַר אֶחָד מֵהֶם,
וְאָפְלוּ שְׁלֹא הָיוּ אֹז צְלוּמִים,
לֹא, גַּם לֹא מִצְלָמָה,
הֵנִידוּ בְּרֹאשָׁם הַמִּזְקֵן בַּהֶסְכְּמָה.
אֹז עַל הָרֶקַע שֶׁנִּמְסַר לָנוּ:
עִיר בְּעֵלֶת כְּנִיסָה צָרָה
וְחוֹמַת צְרִיחִים גְּבוּהָה,
עָמְדוּ סָבִיב לִילֵד בַּחֲצִי עֶגוּל
וְהוּא צֵלָם –
"לִהְיוֹז אֶת הַמֶּרְפֵּק שְׁמֹאלָה,
כֵּן, עוֹד טָפָה, יִפִּי." "כִּךְ,
מִמָּשׁ כִּמוּ רִנְטָגֵן", מִיִּשְׁהוּ לְחַשׁ.
וְלֹא תָמָהּ שְׁלֹא שָׁאֵל לְשִׁמָּם,
שְׁלֹא הִקְפִּיד עַל כָּל אֶחָד מֵהֶם.
עַד שְׁכֹכֵב עֲרֹכִית הוֹפִיעַ:
"רֵאָה", קָרְאוּ, "הַסְּפָרוֹס בָּא –
רוֹץ, הוֹמְרוֹס, לְבִיתְךָ."

האֵלים בסקרנות צפו למטה

"במטרה לתת למסעו, שכלל תגבורת בת 12,600 יוונים, גוון
פאן-הלני, החל אלכסנדר עם ביקור רומנטי לאיליום – מעורר
כך זכרונות ממלחמת טרויאָה."

F. W. Wallbank

א

האֵלים בסקרנות צפו למטה,
נשענים על מעקה העננים
שפנה הפיסטוס מן המהומה שבחזהו.
ראו מול איליום* השרופה,
שם העשן אשר לפני זמן רב
גותר מן היונים והטרויאנים
נאסף בארבות עיניו של העור
לפנתיאון של אלכסנדר וחילו –
עומדים עם הגלים והחוף
מול החומות החרוכות,
מבקשים מן הזכרונות ברפת מסע.
זאוס רטן וכלם התבוננו על אירופה.
הו אירופה
הנרגשת לפני כבושיה הראשונים
כמו נער שאביו מכין לו כוס קפה.
בבקר נע הצבא העצום,
נשב על אסיה שלות העין.
צחק כמו טיפון לתושבים
שמֵהרו לסגר את החלון.

* איליום – היא טרויאָה. כשאלכסנדר וחילו עמדו שם הם ראו, ליתר דיוק,
מושבה איאולית פורחת.

צוֹעֲדִים

שׁוֹעֲטִים

דוֹהֲרִים

עם אֲצַבְעוֹת הַמִּנְצָחִים סָמְנוּ

אֶת הַגְּבוּלוֹת שֶׁל הַמַּמְלָכָה.

וְכִמוֹ לֵהֵן חַיִּים מִשְׁלֵהֵן

הַתְּגַלְגְּלוֹ מִבְּקָעוֹת

נִתְּרוּ עַל גְּבָעוֹת

נִהְדָּפוֹת בְּבִהְלָה מִן הַצִּיר הָאֲדִיר

וּמִתְפִּיחוֹת וּמִתְפִּיחוֹת אֶת הַמַּמְלָכָה

וּמְרִיצוֹת רוֹשְׁמֵי מָפוֹת

שָׁעַם מְרִיצוֹת

טְעוֹנוֹת בַּפּוֹדְדָה יִרְקָה

(וּזְקָן לִבָּן מִחֲנֹפֶה)

צוֹכְעִים אֶת טְבִיעוֹת הָאֲצַבְעוֹת

כִּי אֲלֶכְסָנְדְּרוֹס, לָחָשׁוּ לָהֶם,

חֶפֶץ בַּמָּפָה אַחֵר עַל אַחֵר

צוֹעֲדִים

שׁוֹעֲטִים

דוֹהֲרִים

חָצוּ אֶת הַהִינְרוֹס וְנִעְצְרוּ.

מִחֹר הַמְּנֻעוֹל רוֹאָה אֶלְכֶסְנֶדֶר
 אֵיךְ נִסּוּג לְאַחֹר מִן הָאִישׁוֹן
 הוֹפֵךְ הָאֶפֶל לְחוּם,
 עֹכֶשׁוּ אָדָם כֶּהָה.
 מַה הִלָּאָה? (הוּא לוֹחֵשׁ)
 וְרֵד, פְּעָמִים וְרֵד.
 וְרַק לְמִטָּה עֲדִין אֶפֶל,
 כֹּה אֶפֶל וְסִבּוּף – הוּא רוֹקֵסְנָה*

* אשתו הראשונה של אלכסנדר

מדוע נעצרו אחרי ההינדוס?
 חיל רב חצו את מנוסת המים:
 סוסים, פילים, קובעי ברזל,
 מישוהו טובע, אחר מקלל.
 על מישור
 מול יערות העד העצומים
 הקימו את אהליהם.
 כפופים בשריוניהם,
 כמו להבים סחרחרים,
 התזה מערפס הזעה
 ורק טריזי האהלים והפטיש הכבד
 מנעו את נסיקתם לחלל.
 כשהתרומו סוף סוף
 ראו את הערב יורד מן ההרים
 והשמים, אדמים ממאמץ,
 מצליחים להגיע רק עד מתניהם.
 אלכסנדר שטף עצמו בנהר.
 קרוב, אחרי גזע ענק,
 חרבנה רוקסנה.

הַחַיִּים בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ,
 כְּמוֹ בְּכָל עֵת כְּזוֹ,
 מְנִיפִים כּוֹסוֹתֵיהֶם לְשָׁמַיִם
 וְהִירַח שׁוֹפֵךְ אֶת חֶלְבוֹ.
 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים מְסוֹכְבִּים כָּלֵם אֶת הַגְּבִיעַ:
 בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה לַחַיִּי הַסְּהוּרִי
 בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה לַחַיִּי רוֹקֵסָנָה
 וּבְפַעַם הַשְּׁלִישִׁית לַחַיִּי
 אֶלְכֶסְנֶדְרוֹס כְּסֶנְדְּרוֹס אֲנֶדְרוֹס. לֹא הַלִּילָה!
 הַלִּילָה פּוֹנִים לְאַהֲלִים
 וּמְסִירִים לְאֵט יוֹתֵר מִן הָרְגִיל אֶת הַשְּׁרִיוֹן
 הֵם שׁוֹכְבִּים עַל צֶדֶם –
 מְקַשִּׁיבִים לְזֶרֶם הַכֶּבֶד,
 כָּל כֶּךָ כְּבֹד שֶׁל הַנֶּהָר.

מדוע נעצרו אחרי ההינדוס?
 מן הכפר ליד המחנה
 יום אחר יום
 בזזו פחות מיכול המקומיים,
 מעדריהם, אפלו מנשיהם.
 משהו בתושבי הכפר,
 בשפתיים המתקערות
 ומתקמרות גם יחד
 לאיזה דבר שלא נתן להגדירו.
 וכך, חילי אלכסנדר הגדול,
 כמו בנסחת המשלש של החכם:
 בתחלה כעסו,
 אחר התבלבלו
 ולבסוף הסתגרו באהלים.
 והחיל היהודי, הוא לכדו מניף גביעו, צורח:
 בפעם הראשונה לחיי אמא שלי
 בפעם השנייה לחיי הסבתא שלי
 ובשנה הבאה
 בירושלים שדים די
 וכל החילים יוצאים מן האהלים
 ומצטרפים:
 ירושלים שדים די
 ירושלים שדים די
 כמו חתול משעמם
 מפנים המקומיים את מבטם
 מן האבק המתרחק.

כאשר מת אדם יורדת רוחו לעולם המתים. שם, כדי להגיע
למנוחתה הסופית, עליה לחצות את נהר הסטיקס. לשם כך,
עליה לשלם לכרון, השייט, אוכול אחד (מטבע דל ערך) כדי
שיעביר אותה על הרפסודה שלו אל החוף שמנגר.

”ואם אין לך אוכול תאלץ להמתין,
כרון לא יקח אותך”, כך אמר והוסיף,
”אין שם צרך במזון, אין צרך בלבוש,
הנה, קח את ספר השירים שלי
ואת הסחלב הבשרני הזה.
ולכשתקרא משירי תזכר בקולי ובמחשבותי,
בדיאלקטיקה חמורת הסבר שאהבה אותך.
וכשתריח את הסחלב הזה
תמצא בו את ריח גופי
ושפתיד ירעדו וידמו לנשק את שפתי
וכך ידך את ירכי
ותשוקה אחת תאחז בשנינו
מלמעלה
ומלמטה
ומכל המרחק
שהטיל בין שנינו זאוס הנורא
ואז אולי יכמרו רחמיו של כרון
והוא יקח אותך על סירתו
למקום שבו, אומרת סאפפו,
לא תזכר אותי יותר”

עֲשָׂרִים סְנִימָטֶר, יְקִירָתִי,
זֶה אֶרְךְ תְּשׁוּקָתִי אֵלֶיךָ!
רְאִי, כָּל בִּלְטָה בְּרִצְפַּת הַחֲדָר –
גַּם עֲשָׂרִים סְנִימִים.
הִנֵּה, אֲנִי חוֹשֵׁב,
אִם כָּל זִיוֶן יִהְיֶה בִּלְטָה,
בִּלְטָה...
בִּלְטָה...

בִּלְטָה...
בּוֹאִי לֹא נָקוּם וְלֹא נֵצֵא מִן הַמְטָה
עַד שֶׁבֶסוּף, דִּלְפוֹנִים שְׁאֵנְחָנוּ,
נִבְנֶה אֶת בֵּית חֲלֹמוֹתֵינוּ!

כְּנָפִים

כְּנָפֶיךָ

כְּנָפֶיהָ

כְּנָפֵינוּ

כְּנָפֶיכָן

כְּנָפֶיהֶן

הַכֹּל, הַכֹּל אֲנִי מְטָה

וְלֹכֵל הַכּוֹוֹנִים.

בְּבִקְרָה, בְּמִטָּה, לְבָד,

סוּטְלָנָה, הַכֹּל אֲנִי מְטָה

וְלֹכֵל הַכּוֹוֹנִים.

כְּשֶׁהֵייתי יֶלֶד, הָיוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתִי תָמִיד:
אֵיפֹה כָּלָם?
וְאֲנִי הֵייתי נֶעֱלֵב וְחוֹשֵׁב:
וְאֲנִי, אֲנִי לֹא כָּלָם?
אוּ לְפָחוֹת חֲלָקִיק מִכָּלָם?
כְּשֶׁהֵייתי יֶלֶד תָּמִיד הָיָה אֶחָד שֶׁהָיָה כָּלָם
וְעוֹד אֶחָד וְעוֹד אֶחָד שֶׁהָיָה כָּלָם.
הַיּוֹם אֲנִי אִישׁ וְאֵין מִי שֶׁשׁוֹאֵל אוֹתִי:
אֵיפֹה כָּלָם?
אוֹלֵי לֹא יָאֵה לְשֹׂאֵל אִישׁ אֵיפֹה כָּלָם?
וְאוֹלֵי, אוֹלֵי גִלּוֹ שְׂאִינִי יוֹדֵעַ?
וְאֲנִי מִגֶּרֶד בְּרֹאשִׁי וּמִשְׁפָּשֶׁף אֶת אָפִי
וּמִבֵּיט לְצַדִּדִּים וְטָפָה מִסְמִיק
עַל אוֹתָם יָמִים בָּהֶם הָאֲמִינוּ,
כֵּן, מִמָּשׁ הָאֲמִינוּ
שְׂאִינִי יוֹדֵעַ
אֵיפֹה כָּלָם.

"השיב קרויסוס: בני יחדי אתה; את השני, כי חירש הוא,
איני מחשיב כשלי"

הרודוטוס, היסטוריה I, 38

א

לגבה, כף נמסר לנו,
יש חשיבות עליונה.
הנה,
תמיד את האלים הניחו בני אדם
היכן שהוא למעלה:
אם על פסגת הר משלג
או על איזה ענן
אך ברור –
לא מתחת לעינים.
ומלכים.
את המלכים רואים
בתבליטים עתיקים
כשהם ישובים על כס גבוה
וכאלו לא די בכך
כורעים ממול בני האנוש.
את הפירמידות לא חצבו
כתהומות משלשים.
ענקים היו תמיד לפלא –

הוֹמְרוֹס עֲצָמוּ מִסֵּפֶר עֲלֵיהֶם.
אִם כֵּן, אֵיךְ נִתֵּן לְהִסְבִּיר
מִדּוּעַ בְּכֹכֶר הָעִיר שְׁנֵי מַלְכִּים יֹשְׁבִים זֶה מִוֶּל זֶה
אֶךְ כֹּס הַמּוֹכֵס מַעַל כֹּס הַמִּנְצָח?!

הִיְתָה שֵׁם מְהוּמָה לֹא קִטְנָה,
אֶת זֶה קִבְּלָנוּ מִהֶרֶדוֹטוֹס
(הַפְּרֹטִים לֹא מַעֲנִינָנוּ כְּרִגַע).
כּוֹרֵשׁ צִוָּה לְהוֹרִיד אֶת קְרוֹיֶסוֹס
מִיד מִן הַמוֹקֵד
אֶךְ הָעוֹסְקִים בְּדִבְרֵי לֹא יָכְלוּ לִכְבוֹת
אֶת הָאֵשׁ שֶׁכִּבְּרָה הַמָּמָה בְּעֵצִים
וּמִי שֶׁלִּבְסוֹף בְּמָטָר מִתְפָּרֵעַ
אֲזַן (לְפָחוֹת מִנְקֻדַּת רְאוּתוֹ)
אֶת סֵדֶר הַדְּבָרִים,
הִנֵּה אֶפּוֹלוֹן שֶׁהִפְכִּים כְּאֵלָה
אֵימָו אֶפְלוּ עָלָיו.
אַחֵר כֵּן רָאוּ אֶת שְׁנֵי הַמַּלְכִּים
מִתְלַחֲשִׁים לְתוֹךְ זִקְנָם הָרֹטֵב
וְעַם כְּתָף נוֹגַעַת בְּכִתְף
יוֹצְאִים מִן הַכֶּכֶר.
סָבִיב קְרוֹיֶסוֹס עַל הָאֵשׁ, אֲגַב,
הָיוּ אֶרְבָּעָה-עָשָׂר יְלָדִים.
מִן הַסֵּתֶם, לִנְכַח חֲזִיוֹן כָּזֶה
אֶפְלוּ הֵם, בְּנֵי לִידִים עֲשִׁירִים
הַמִּרְגָּלִים בְּכָל תַּעֲנוּג,
יֹשְׁבוֹ מִשְׁתָּאִים. לִזְמַן מָה.

חֲרָשִׁים-אֱלֹמִים בְּלִידֶיהָ,
 בַּעֲצָם בְּכָל אֶרֶץ,
 נַחֲשָׁבוּ אֹז כְּמַתִּים.
 וַיְמָה בְּכֶךְ אִם אוֹתָן (כֵּן, עִם נ' סוֹפִית),
 אוֹתָן חֲרָשִׁים-אֱלֹמִים
 יִלְדוּ אֶת הָאֲבוֹת וְהַבָּנִים
 וּבְגִלְלָן (שׁוֹב נ' סוֹפִית)
 וּבְגִלְלָן הֵם נִדְדוּ וְנִלְחָמוּ,
 הִיוּ מְאֻשְׁרִים עַד כְּלוֹת?
 וּבְכָלֵל, כִּמָּה מוֹזֵר הוּא שְׁבִינָן לְבִין עֲצָמָן
 בְּשִׁפָּה שְׁלֹא הִיְתָה שׁוֹנָה מְשַׁפֵּת יְלֹדֶיהָן
 דִּבְרוּ
 וּכְמוֹ שֶׁרַק לְאַחֲרוֹנָה
 (כְּפִי הַיְדוּעַ)
 הַחֲלוֹנוֹ לִפְטָט עִם חֲתוּלִים
 וְהַפְּלִיאָה עַל כֶּךָ עֲדִין מְשׁוֹטֶטֶת בְּרַחוּבוֹת
 הָרִי גַם יִתְכַּן שְׁעָם אוֹתָן חֲרָשִׁים-אֱלֹמִים
 (וְלֹא רַק כִּצֵּל עַל מִצַּע הַלֵּילוֹת)
 נוֹכַל בְּאַחַד הַיָּמִים

ובספור על קרויסוס מלך לידיה
 היתה גם מלכה:
 הן רוח הקדש עדין נשבה אז
 כרוח ערבית
 ועל מישהי, אם כך,
 היה ללדת את בניו.
 הרודוטוס, ודאי מסתמך
 על איזו ידיעה מקדמת שלנו,
 פשוט אינו מזכיר אותה:
 לא באשר עמד החלום
 למראשות קרויסוס והודיעו
 כי בנו (איזה מן השנים?)
 מפגיעת כידון ימות
 ולא עת בשר השליח
 כי יצא החלום מגדרו.

שְׂבוּעִים יָמִים צָר כּוֹרֵשׁ
 עַל סְרָדִים, בִּירַת הַלִּידִים,
 וּבִיּוֹם הַחֲמֵשֶׁה-עָשָׂר
 קְרוֹיֶסוֹס שְׁלִיטָה
 הוֹשֵׁב עַל הַמוֹקֵד.

הָאֵם תִּהְיֶה זֹו גִזְמָה אִם אָמַר
 שֶׁהִנֵּעָה הַצּוֹפָה מְשׁוּלֵי הַכֶּכֶר
 בְּזָרְדִים הַצּוֹרְחִים מְרַב חֵם
 אֵינָה אֶלָּא אוֹתוֹ בֶּן אַחֵר,
 אוֹתוֹ חֲרֵשׁ-אֵלִם
 שֶׁקְרוֹיֶסוֹס הִחְשִׁיבוּ כָּמֵת?
 מִשֶּׁהוּ בִשְׁתִּיקַת הַהִיסְטוֹרִיוֹן הַמֶּהֱלֵל,
 אֶפְלוּ בְּרָגַע הַזֶּה, מְרִמָּז
 לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְחִיל מִן הַסּוֹף -
 כְּלוֹמַר, אֵיךְ הַפְּכָה הַמַּלְכָּה לַחֲלוּם

אי, זה לא הוגן

אי, זה לא הוגן,
רק הקדמונים, רק הם עשו חיים!
לא היו להם אנציקלופדיות
וכל כך הרבה מלים
וכל מי שדבר, בחיי,
שומעים אותו עד היום.
ובחצות אני יוצא החוצה
מחפש זיון. אבל
לפני כן, את דורשת:
"ספר ספר על אריסטופאנס –
איך כסח את אוריפידס
ושיר, שיר משו של מאשו*"
אוללה, זה לא הוגן.

הו ימים טובים –
גם בי נגעתם פעם.
היית אומרת: "שמון שמון,
יש פרחים ורדים על הגבעות שלי
והם רק בשבילך!"
היית לוחשת לי באזן
וגופי רעד מאשר.

אי, זה לא הוגן,
רק הקדמונים, רק הם עשו חיים!

* Guillaume de Machaut, מלחין צרפתי בן המאה ה־14

בשנת 55 (?) לפנה"ס, זמן קצר לאחר תבוסת הצבא הרומי, הוצג כחצר המלך הפרתי המחזה "הבקחות" של אוורפיידס. ראשו של המצביא הרומי קרסוס נכרת והובא כדיוק לרגע המתאים במחזה בו אגאוואה, לאחר ההתפכחות מהילולת הבקחות, מזהה שבעצם "החיה" שהן קרעו בשכרון ושאת ראשה היא נושאת על כתפיה, הוא בנה – המלך פנתאוס.

לדורון תבורי

תאום משלם,
מסבירה המדריכה
במפעל השעונים.
תאום משלם
בין פונות לישומן,
בין גרמי הטבע השונים.
השמש,
אני אומרת לכם,
לא תהיה בזנית
לפני שהמחוג הזה יהיה ב-12.
אך,
וזאת גם כן מבטח לכם,
לא אחרי.
תאום משלם.
הקהל מרגיש במשהו.
כמו שדה חטה
מטה לפה ושם
הוא זע.
למטה,
בשורה הראשונה,

גְּלִימוֹת טוּוֹיּוֹת זָהָב
נָעוֹת בְּרֵחַשׁ מְהֵבֵב.
מַעַת לַעַת יוֹצֵא בְּהוֹל
אֶחָד מִן הַשְּׁלִיחִים
וְשָׁב
וּמִמְצוּקַת נַפְשׁוֹ
מִתְנַפֵּן כָּל גּוֹפּוֹ לֹ-לֹא.
הַמֶּלֶךְ.
כִּךְ עוֹד לֹא נִרְאָה,
גַּם כִּי יָדָה הִלְכָּנָה
שֶׁל הַמֶּלֶכָה עַל גֵּב כַּפּוֹ
לֹא מְסִיעַת כְּתָמִיד.
וּמִמּוֹל הָאֶקְסֶטָזָה
כִּכָּר כִּמְעֻט בְּשִׂיאָה –
הַנָּשִׁים, הֵן צוֹנְחוֹת
עוֹרְקִיהֶן מִצְטָרְפִים

"נוֹשֶׁקֶת שֶׁמֶשׁ לְאֶדְמָה
אִם פּוֹתַחַת אֶת רַחֲמָה
בּוֹא אֵל בּוֹא אֵל לְהַזְרִיעַ

עַל מִרְכַּבַּת אֶשְׁכּוֹל בּוֹא אֶהוֹב
צוֹחֵק נוֹטֵף יֵין
דִּיוֹנִסוֹס אֵל תְּשִׁתָּהּ

עָסִיס שְׁלָנוּ גוֹלֵשׁ
עָסִיס שְׁלָנוּ אוֹחַ
יְדִינוּ רְגִלֵּינוּ שְׁמוּטוֹת מֶרֶב
בּוֹא אֶל בּוֹא אֶל לְהוֹרִיעַ"

פָּתַע נִכְנָס הַשְּׁלִיחַ,

רָאשׁוּ לֹא פוֹסֵק מִכֵּן.

סְתוּרוֹת הֵן רְצוֹת אֶל הָעֵץ,

גוֹדְעוֹת אֶת הָרֶחֶשׁ מִשָּׁם.

הָרֵץ מֵאֲבָק מִן הָדָר,

נִגָּשׁ עִם הַשֶּׁק אֶל הַמֶּלֶךְ.

כֵּלָן כְּאֶחָת אוֹחֲזוֹת בּוֹ,

מוֹשְׁכוֹת בְּעֶצְמַת שְׁכָרוֹן.

הַמֶּלֶךְ מִבֵּית מִהְנֶהֱן,

לוֹחֵשׁ לְאֶזֶן הָרֵץ.

כִּפְרָח אוֹהֵב-לֹא-אוֹהֵב

תּוֹלְשׁוֹת אֶת אֵיכָרָיו

הָרֵץ נִגָּשׁ אֶל מֵאֲחֹרֵי הַקִּלְעִים

אֲנָאוּאָה נוֹשֵׂאת אֶת הָרֹאשׁ עַל כְּתֹפֶה

הַקֶּהֱל צוֹרֶת מִשְׁמָחָה. כְּמוֹכֵן, מִסְבִּירָה הַמְדִּירָה

בְּמִפְעַל הַשְּׁעוֹנִים "Krasus" –

תֹּאוֹם מְשֻׁלָּם.

סדר השירים

- שיר אהבה לספרים עם כריכה קשה 7
יום לפני האיליאדה 8
למִיגֵל אֵינְדוֹרְזְאן, הזוכה בפעם החמישית ברציפות ב־TOUR DE FRANCE 10
אנה מספרת על יום אירוסיה 12
געגועים 13
כשהיא תבוא 14
אני מנקה 15
מזמורים למירב בת שאול 16
הערת שוליים לפתיחה של המזמור האולימפי השביעי 20
מזרחה לסלמים – 480 לפני הספירה 22
מִדִּיאָה רואה את יָאסוֹן והאַרְגוֹנָאוּטִים נוחתים בארצה, בארץ קוֹלְכִיס 24
שיר אהבה לתקרה של חדרי 26
שמעון המסכן 27
שירים ששרה ליו על מלך אנגליה 28
ברנדנבורג 32
עכבר לבן 34
שער השאול – בפעם השנייה: אֶוִּיִּדִיקָה את אשר בלכה 35
מזרחה לוואדי ערה 36
אוגוסטינוס – שלושה שירים 38
* לאחר שגררו אל החוף 41
האֵלים בסקרנות צפו למטה 42
ואם אין לך אוכול 48
בית חלומותינו 49
עולה חדש 50
איפה כולם 51
לִידִיָּה 52
אֵי, זה לא הוגן 57
תיאום מושלם 58